

Education at a Glance: OECD Indicators - 2006 Edition

Summary in Greek

Μια ματιά στην εκπαίδευση: Δείκτες του ΟΟΣΑ – Έκδοση 2006

Περίληψη στα ελληνικά

Η έκθεση «Μια ματιά στην εκπαίδευση» παρουσιάζει στους εκπαιδευτές, στους διαμορφωτές πολιτικής, στους μαθητές και τους γονείς τους μια πλούσια συλλογή δεδομένων που αφορούν σχεδόν κάθε ποσοτική και ποιοτική πτυχή των εκπαιδευτικών επιδόσεων και πολιτικών στις χώρες του ΟΟΣΑ, καθώς και σε πολλές χώρες μη εταίρους του Οργανισμού. Πέρα από τις πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις, τους πόρους, τα ποσοστά συμμετοχής και τον τρόπο οργάνωσης της σχολικής εκπαίδευσης, η έκθεση παραθέτει εκείνες τις αντικειμενικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση θεμάτων όπως η σημασία που προσδίδεται στη διδασκαλία των βασικών δεξιοτήτων, το ιδανικό μέγεθος της σχολικής τάξης ή η διάρκεια του σχολικού έτους.

Εξετάζοντας την ποιότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων

Το 2003 το Πρόγραμμα του ΟΟΣΑ για τη Διεθνή Αξιολόγηση των Μαθητών (PISA) μέτρησε τις επιδόσεις των δεκαπεντάχρονων μαθητών στα μαθητικά στις χώρες μέλη του Οργανισμού. Οι βαθμολογίες που πέτυχαν η Κορέα, η Ολλανδία και η Φινλανδία ήταν υψηλότερες του μέσου όρου όλων των άλλων χωρών του ΟΟΣΑ και το επίπεδο επάρκειας των μαθητών τους ήταν πάνω από μισό επίπεδο υψηλότερο του μέσου όρου. Έντεκα άλλες χώρες (Αυστραλία, Βέλγιο, Γαλλία, Δανία, Ελβετία, Ιαπωνία, Ισλανδία, Καναδάς, Νέα Ζηλανδία, Σουηδία και Τσεχία) συγκέντρωσαν βαθμολογίες υψηλότερες του μέσου όρου του ΟΟΣΑ. Οι επιδόσεις της Αυστρίας, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας και της Σλοβακίας ήταν παρεμφερείς με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, ενώ οι επιδόσεις των υπόλοιπων 11 χωρών ήταν χαμηλότερες του μέσου όρου.

Μολονότι παρόμοια σύγκριση των επιδόσεων δεν υφίσταται για τις προηγούμενες γενιές, η ολοκλήρωση των διάφορων εκπαιδευτικών βαθμίδων παρέχει μια εικόνα των μορφωτικών επιπέδων. Κατά μέσο όρο, σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ, το 42% του ενήλικου πληθυσμού έχει ολοκληρώσει μόνο την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Περίπου το 30% των ενηλίκων διαθέτει μόρφωση μόνο πρωτοβάθμιας ή κατώτερης

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 25% τριτοβάθμιας. Όμως, οι χώρες εμφανίζουν σημαντικές διαφορές ως προς το μορφωτικό επίπεδο στο εσωτερικό τους.

Η Ευρώπη και οι Ηνωμένες Πολιτείες υστερούν όλο και περισσότερο έναντι των χωρών της Ανατολικής Ασίας. Το βιοτικό επίπεδο στην Κορέα δύο γενεές πριν ήταν όμοιο με αυτό του Αφγανιστάν σήμερα και η χώρα συγκαταλεγόταν μεταξύ των χωρών με τις χαμηλότερες επιδόσεις στην εκπαίδευση. Σήμερα, το 97% όλων των Κορεατών ηλικίας 25-34 ετών έχει ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ. Η εμπειρία της Κορέας δεν είναι μοναδική. Μεταξύ του 1995 και του 2004 ο αριθμός των φοιτητών υπερδιπλασιάστηκε στην Κίνα και τη Μαλαισία και αυξήθηκε κατά 83% στην Ταϊλάνδη και κατά 51% στην Ινδία.

Η Ασία σημειώνει επίσης καλές επιδόσεις όσον αφορά την ποιότητα. Στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην πλειονότητα των μεγάλων οικονομιών της Ευρώπης, οι επιδόσεις των δεκαπεντάχρονων στην αξιολόγηση του PISA είναι χαμηλότερες ή κυμαίνονται γύρω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ. Τα έξι εκπαιδευτικά συστήματα της Ανατολικής Ασίας που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα PISA 2003 συγκαταλέχθηκαν μεταξύ των 10 καλύτερων και η επιτυχία τους αφορούσε το σύνολο σχεδόν των μαθητών. Αντίθετα, το 20% των δεκαπεντάχρονων κατά μέσο όρο στην ΕΕ και πάνω από το ένα τέταρτο στις Ηνωμένες Πολιτείες κατατάχθηκε στο Επίπεδο 1 (το χαμηλότερο επίπεδο του PISA) ή κάτω από αυτό. Στις χώρες του ΟΟΣΑ ως σύνολο οι μαθητές που προέρχονται από τις πιο άπορες οικογένειες έχουν κατά μέσο όρο 3,5 φορές περισσότερες πιθανότητες να βρίσκονται είτε στο Επίπεδο 1 είτε χαμηλότερα σε σχέση με αυτούς που προέρχονται από τα πιο ευνοημένα κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα..

Μέγεθος της σχολικής τάξης: Το μικρότερο πιθανόν να μην είναι πάντα καλύτερο

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι δεν υπάρχει απλός συσχετισμός μεταξύ της αναλογίας μαθητή / διδάσκοντας και των επιδόσεων. Οι σχολικές τάξεις στην Ιαπωνία, την Κορέα, το Μεξικό, τη Βραζιλία, το Ισραήλ και τη Χιλή περιλαμβάνουν 30 ή περισσότερους μαθητές έναντι των 20 ή λιγότερων μαθητών στη Δανία, την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λουξεμβούργο και τη Ρωσική Ομοσπονδία, αλλά μόνο το 2,7% των μαθητών στο Λουξεμβούργο, για παράδειγμα, κατατάσσεται στην υψηλότερη ομάδα στην κλίμακα του PISA για τα μαθηματικά σε σύγκριση με το 8,2% στην Ιαπωνία.

Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικών και μαθητών επηρεάζεται επίσης από τον αριθμό των τάξεων ή των μαθητών για τους οποίους είναι υπεύθυνος ένας δάσκαλος, το διδακτικό αντικείμενο, την κατανομή του χρόνου του εκπαιδευτικού μεταξύ διδασκαλίας και άλλων καθηκόντων, την ομαδοποίηση των μαθητών στο εσωτερικό της τάξης και την πρακτική της ομαδικής διδασκαλίας.

Ισόρροπη συμμετοχή των δυο φύλων: Οι εκπαιδευτικές επιδόσεις των κοριτσιών υπερβαίνουν αυτές των αγοριών

Οι διαφορές μεταξύ των δύο φύλων όσον αφορά τα ποσοστά εκπαιδευτικών προσόντων μεταβάλλονται υπέρ των γυναικών. Όσον αφορά την ηλικιακή ομάδα 55-64 ετών, η μέση διάρκεια των επίσημων σπουδών ευνοεί τις γυναίκες σε τρεις χώρες μόνο,

αλλά για την ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών ο μέσος αριθμός ετών ολοκληρωμένων σπουδών είναι υψηλότερος μεταξύ των γυναικών στις 20 από τις 30 χώρες του ΟΟΣΑ, και μόνο 2 από τις υπόλοιπες 10 χώρες (Ελβετία και Τουρκία) καταγράφουν διαφορές μεγαλύτερες από 0,5 έτη υπέρ των ανδρών.

Τα ποσοστά αποφοίτησης από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση για τα κορίτσια υπερβαίνουν αυτά των αγοριών σε 19 από 22 χώρες του ΟΟΣΑ και στις 3 χώρες εταίρους στις οποίες τα συνολικά ποσοστά αποφοίτησης μπορούν να συγκριθούν μεταξύ των φύλων. Η διαφορά υπέρ των κοριτσιών ξεπερνά τις 10 ποσοστιαίες μονάδες στη Δανία, την Ιρλανδία, την Ισλανδία, την Ισπανία, τη Νέα Ζηλανδία, τη Νορβηγία, την Πολωνία, τη Φινλανδία και τη Βραζιλία. Στην Τουρκία τα ποσοστά αποφοίτησης των αγοριών είναι κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα, ενώ στην Ελβετία και την Κορέα η διαφορά είναι μικρότερη από μια ποσοστιαία μονάδα..

Μισθοί και φόρτος εργασίας των εκπαιδευτικών: μεικτή εικόνα σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ

Οι μισθοί των διδασκόντων με τουλάχιστον 15 έτη υπηρεσίας στην πρωτοβάθμια και στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση κατ'αναλογία προς το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι χαμηλότεροι στην Ισλανδία (0,69), τη Νορβηγία (0,87), την Ουγγαρία (0,91), την Πολωνία (0,83) και το Ισραήλ (0,73), και υψηλότεροι στην Κορέα (2,37 στην πρωτοβάθμια και 2,36 στην κατώτερη δευτεροβάθμια), το Μεξικό (2,09 στην κατώτερη δευτεροβάθμια) και την Τουρκία (2,44 στην πρωτοβάθμια). Στην ανώτερη δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση οι χαμηλότερες αναλογίες εντοπίζονται στη Νορβηγία (0,87), την Πολωνία (0,83), την Ισλανδία (0,94) και το Ισραήλ (0,73).

Οι μισθοί των διδασκόντων με τουλάχιστον 15 χρόνια υπηρεσίας στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση κυμαίνονται από περίπου 10.000 δολάρια ΗΠΑ στην Πολωνία έως 48.000 δολάρια ΗΠΑ ή περισσότερα στη Γερμανία, την Ελβετία και την Κορέα, ενώ υπερβαίνουν τα 80.000 δολάρια στο Λουξεμβούργο.

Οι μισθοί των διδασκόντων αυξήθηκαν σε πραγματικούς όρους κατά την οκταετία 1996-2004 σε όλες σχεδόν τις χώρες. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις συντελέστηκαν στο Μεξικό, την Ουγγαρία και τη Φινλανδία. Οι μισθοί στην πρωτοβάθμια και την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μειώθηκαν σε πραγματικούς όρους κατά την ίδια περίοδο στην Ισπανία, μολονότι παραμένουν υψηλότεροι από το μέσο επίπεδο του ΟΟΣΑ.

Ο αριθμός των ετήσιων διδακτικών ωρών στα δημόσια σχολεία υπολογίζεται κατά μέσο όρο σε 704 ώρες, αλλά ποικίλλει από πάνω από 1.000 ώρες στο Μεξικό και τις Ηνωμένες Πολιτείες έως 534 ώρες στην Ιαπωνία. Υφίστανται επίσης σημαντικές διαφορές όσον αφορά την κατανομή του χρόνου διδασκαλίας κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Έτσι, για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί στην Ισλανδία εργάζονται περισσότερες ώρες ετησίως, μολονότι το σχολικό έτος διαρκεί 36 εβδομάδες, απ'ό,τι οι συνάδελφοί τους στη Δανία όπου το σχολικό έτος διαρκεί 42 εβδομάδες. Εντούτοις, οι διδακτικές ώρες είναι μόνο ένας δείκτης του φόρτου εργασίας των εκπαιδευτικών, ο οποίος μπορεί επίσης να περιλαμβάνει μεγάλες ποσότητες χρόνου που αφιερώνονται, για παράδειγμα, στην προετοιμασία και τη βαθμολόγηση ή σε εξωσχολικές δραστηριότητες.

Οι ώρες διδασκαλίας για τους μαθητές ηλικίας 7-14 ετών φτάνουν κατά μέσο όρο τις 6.847 ώρες στις χώρες του ΟΟΣΑ και κατανέμονται ως εξής ανά ηλικία: 1.570 ώρες μεταξύ 7-8 ετών, 2.494 ώρες μεταξύ 9-11 ετών και 2.785 ώρες μεταξύ 12-14 ετών. Κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ το 50% του υποχρεωτικού χρόνου διδασκαλίας για τους μαθητές ηλικίας 9-11 ετών αφιερώνεται στην ανάγνωση, τη γραφή, τα μαθηματικά και τις επιστήμες, ενώ για τους μαθητές ηλικίας 12-14 ετών το ποσοστό μειώνεται σε 41%. Όσον αφορά τους μαθητές από 9 έως 11 ετών το κομμάτι του υποχρεωτικού προγράμματος σπουδών που αφιερώνεται στην ανάγνωση και τη γραφή διαφέρει ευρέως μεταξύ των χωρών: από 13% ή λιγότερο στην Αυστραλία, τη Χιλή και το Ισραήλ έως 30% στη Γαλλία, το Μεξικό και την Ολλανδία. Υφίσταται επίσης σημαντική διαφορά ως προς το χρόνο που αφιερώνεται στις σύγχρονες ξένες γλώσσες, ο οποίος κυμαίνεται από 1% ή λιγότερο στην Αγγλία, την Αυστραλία, την Ιαπωνία και το Μεξικό έως 21% στο Λουξεμβούργο.

Το κόστος της σχολικής εκπαίδευσης: κατά μέσο όρο 5,9% του ΑΕΠ στις χώρες του ΟΟΣΑ

Οι δαπάνες για την εκπαίδευση υπολογίζονται κατά μέσο όρο στο 5,9% του ΑΕΠ στις χώρες του ΟΟΣΑ και κυμαίνονται από 3,7% στην Τουρκία έως 8% στην Ισλανδία. Οι εκπαιδευτικές δαπάνες ανά μαθητή σε μια τυπική χώρα του ΟΟΣΑ ανέρχονται σε 5.450 δολάρια ΗΠΑ ετησίως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 6.962 δολάρια στη δευτεροβάθμια και 11.254 στην τριτοβάθμια. Οι χώρες του ΟΟΣΑ δαπανούν κατά μέσο όρο 77.204 δολάρια ΗΠΑ ανά μαθητή κατά τη θεωρητική διάρκεια της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας φοίτησης. Τα σύνολα κυμαίνονται από λιγότερο από 40.000 δολάρια ΗΠΑ στο Μεξικό, την Πολωνία, τη Σλοβακία, την Τουρκία, τη Βραζιλία, τη Χιλή και τη Ρωσική Ομοσπονδία έως 100.000 ή περισσότερα στην Αυστρία, τη Δανία, την Ελβετία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ισλανδία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και τη Νορβηγία. Σε τριτοβάθμιο επίπεδο, η μεγάλη ποικιλία των προσφερόμενων προγραμμάτων σπουδών δυσχεραίνει τη διεξαγωγή συγκρίσεων. Για παράδειγμα, οι ετήσιες δαπάνες ανά σπουδαστή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ιαπωνία είναι παρόμοιες με τις δαπάνες στη Γερμανία (11.556 δολάρια ΗΠΑ στην Ιαπωνία και 11.594 στη Γερμανία). Όμως, η μέση διάρκεια των τριτοβάθμιων σπουδών είναι 5,4 έτη στη Γερμανία έναντι 4,1 στην Ιαπωνία, με αποτέλεσμα οι σωρευτικές δαπάνες για κάθε σπουδαστή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να ανέρχονται στα 47.031 δολάρια ΗΠΑ στην Ιαπωνία έναντι των 62.187 δολαρίων στη Γερμανία.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι χαμηλότερες δαπάνες ανά μονάδα δεν οδηγούν αναγκαστικά σε χαμηλότερα επιτεύγματα. Για παράδειγμα, οι δαπάνες στην Κορέα και την Ολλανδία είναι χαμηλότερες του μέσου όρου του ΟΟΣΑ για την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εντούτοις και οι δύο χώρες συγκαταλέγονται μεταξύ των χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις στην έρευνα του PISA 2003.

Οι δαπάνες ανά σπουδαστή της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της μεταδευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκαν σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ κατά την περίοδο 1995-2003. Στις 16 από τις 26 χώρες μέλη και εταίρους του ΟΟΣΑ για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία οι αλλαγές υπερβαίνουν το 20% και ανέρχονται στο 30% ή περισσότερο στην Αυστραλία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, το Μεξικό, την

Ολλανδία, την Ουγγαρία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Σλοβακία, την Τουρκία και τη Χιλή. Η Γερμανία, η Ελβετία, η Ιταλία και το Ισραήλ είναι οι μοναδικές χώρες όπου οι εκπαιδευτικές δαπάνες ανά σπουδαστή της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της μεταδευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκαν κατά 10% ή λιγότερο στην ίδια περίοδο. Η μείωση των εγγραφών δεν φαίνεται να αποτελεί τον κύριο παράγοντα ώθησης των εν λόγω αλλαγών.

Το σχήμα είναι διαφορετικό σε τριτοβάθμιο επίπεδο. Σε 7 από τις 27 χώρες μέλη και εταίρους του ΟΟΣΑ για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία (Αυστραλία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Τσεχία, Βραζιλία και Ισραήλ) οι δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά σπουδαστή μειώθηκαν κατά την περίοδο 1995-2003, κυρίως λόγω της αύξησης του αριθμού των φοιτητών που υπερέβη το 30%. Από την άλλη πλευρά, οι δαπάνες ανά σπουδαστή σημείωσαν σημαντική άνοδο στην Ελλάδα, την Ιρλανδία, το Μεξικό, την Ουγγαρία και τη Χιλή, παρά την αύξηση των εγγραφών κατά 93%, 34%, 48%, 70% και 68% αντίστοιχα. Μεταξύ των 27 χωρών μελών και εταίρων του ΟΟΣΑ, η Αυστρία, η Δανία, η Γερμανία, η Ιταλία, ο Καναδάς, η Ολλανδία και η Τουρκία ήταν οι μοναδικές χώρες όπου η αύξηση του αριθμού των σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν μικρότερη από 10%.

Ποιος πληρώνει; Οι κυβερνήσεις εξακολουθούν να επωμίζονται το κόστος, όμως η ιδιωτική χρηματοδότηση αυξάνεται

Κατά μέσο όρο, το 93% της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της μεταδευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις χώρες του ΟΟΣΑ χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους, αν και η ιδιωτική χρηματοδότηση υπερβαίνει το 13% στην Αυστρία, τη Γερμανία, την Ελβετία, την Κορέα, το Μεξικό, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη χώρα εταίρο Χιλή. Κατά το 1995-2003 ο αριθμός των χωρών που κατέγραψαν αύξηση του δημόσιου μεριδίου σε όλα τα επίπεδα ήταν ίδιος με τον αριθμό των χωρών όπου το δημόσιο μερίδιο μειώθηκε.

Εντούτοις, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση το μερίδιο του ιδιωτικού τομέα συνολικά αυξήθηκε. Συγκεκριμένα, η αύξηση ξεπέρασε τις 3 ποσοστιαίες μονάδες στις μισές από τις χώρες που υπέβαλαν στοιχεία και τις 9 ποσοστιαίες μονάδες στην Αυστραλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιταλία.

Το ποσοστό της χρηματοδότησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τον ιδιωτικό τομέα ποικίλλει από 5% στη Δανία, την Ελλάδα, τη Νορβηγία, την Τουρκία και τη Φινλανδία έως πάνω από 50% στην Αυστραλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ιαπωνία, την Κορέα και τη Χιλή. Η πλειονότητα της ιδιωτικής χρηματοδότησης προέρχεται από τα νοικοκυριά, κυρίως μέσω των διδάκτρων. Το ένα τέταρτο των χωρών δεν χρεώνει διδάκτρα και το επίπεδο των διδάκτρων μεταξύ των υπόλοιπων χωρών ποικίλλει ευρέως.

Επένδυση στην εκπαίδευση: Υψηλές αποδόσεις για τις οικονομίες και τα άτομα

Η εκπαίδευση χρηματοδοτείται κυρίως από τις δημόσιες δαπάνες και ποικίλες μελέτες υποδεικνύουν ότι τα χρήματα αυτά δαπανούνται σωστά. Η εκτιμώμενη

μακροπρόθεσμη επίδραση ενός επιπρόσθετου χρόνου εκπαίδευσης στην οικονομική απόδοση των χωρών του ΟΟΣΑ κυμαίνεται εν γένει μεταξύ του 3% και 6%. Η ανάλυση των αιτιών της οικονομικής μεγέθυνσης δείχνει ότι η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας συνέβαλε στο ήμισυ τουλάχιστον της μεγέθυνσης του κατά κεφαλή ΑΕΠ στην πλειοψηφία των χωρών του ΟΟΣΑ από το 1994 έως το 2004. Όμως η αύξηση της παραγωγικότητας δεν οφείλεται αποκλειστικά στην εκπαίδευση. Μια μελέτη που χρησιμοποιεί τον αλφαριθμητισμό ως μέτρο του ανθρώπινου κεφαλαίου δείχνει ότι η χώρα που είναι ικανή να επιτύχει ποσοστό αλφαριθμητισμού κατά 1% υψηλότερο από το διεθνή μέσο όρο θα επιτύχει υψηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας της εργασίας (κατά 2,5%) και κατά κεφαλή ΑΕΠ (κατά 1,5%) από αυτά των άλλων χωρών.

Όσον αφορά τα άτομα, η εκπαίδευση είναι μια ασφαλής επένδυση. Δεδομένου του υποχρεωτικού χαρακτήρα της πρωτοβάθμιας και του μεγαλύτερου μέρους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η απόφαση για την επένδυση στην εκπαίδευση αφορά γενικά την εγγραφή σε περαιτέρω προγράμματα σπουδών. Παρά τις εκτεταμένες αναφορές για τάσεις «βαθμολογικού πληθωρισμού» και παρά την υποτίμηση των προσόντων, η επένδυση για την απόκτηση πανεπιστημιακού τίτλου σπουδών, όταν αποτελεί μέρος της αρχικής εκπαίδευσης, μπορεί να αποφέρει ιδιωτικές ετήσιες αποδόσεις ύψους 22,6% (οι οποίες υπολογίζονται συγκρίνοντας τις μελλοντικές προσδοκώμενες αποδοχές με το ιδιωτικό κόστος των σπουδών). Όλες δε οι χώρες καταγράφουν ποσοστό απόδοσης που υπερβαίνει το 8%. Υπάρχουν επίσης σημαντικά έμμεσα οφέλη και πολλές εθνικές αναλύσεις υποδεικνύουν τη θετική αιτιώδη σχέση μεταξύ υψηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου και καλύτερης ψυχικής και φυσικής υγείας.

Εντούτοις, η εκπαίδευση δεν εξαλείφει τις εισοδηματικές ανισότητες που σχετίζονται με τα δύο φύλα: για ένα δεδομένο εκπαιδευτικό επίπεδο, οι αποδοχές των γυναικών κυμαίνονται τυπικά μόνο μεταξύ του 50% και του 80% των αποδοχών των ανδρών.

Ο αντίκτυπος των δημογραφικών αλλαγών

Στις 23 από τις 30 χώρες του ΟΟΣΑ και στη Χιλή το μέγεθος του μαθητικού πληθυσμού στην υποχρεωτική εκπαίδευση αναμένεται να μειωθεί κατά την επόμενη δεκαετία. Η τάση αυτή είναι εντονότερη στην Κορέα όπου η πληθυσμιακή ομάδα ηλικίας 5-14 ετών αναμένεται να μειωθεί κατά 29%. Όσον αφορά την ομάδα ηλικίας 15-19 ετών προβλέπεται καθοδική τάση της τάξη του 30% ή περισσότερο στην Πολωνία, τη Σλοβακία, τη Τσεχία και τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Σε ορισμένες χώρες η μείωση σημειώθηκε νωρίτερα. Για παράδειγμα, στην Ισπανία ο πληθυσμός ηλικίας 20-29 ετών αναμένεται να μειωθεί κατά 34% στην επόμενη δεκαετία.

Θεωρώντας, χάριν παραδείγματος, ότι τα ποσοστά συμμετοχής και οι δαπάνες ανά σπουδαστή θα παραμείνουν στα σημερινά τους επίπεδα, οι δημογραφικές τάσεις συνεπάγονται τη μείωση του επιπέδου των εκπαιδευτικών δαπανών σε όλες εκτός από τέσσερις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ, καθώς και στη Χιλή, δημιουργώντας εύλογα περισσότερες δυνατότητες αύξησης των ποσοστών συμμετοχής ή των δαπανών ανά σπουδαστή στις χώρες αυτές. Αντίθετα, οι προβολές πληθυσμού για τις Ηνωμένες Πολιτείες υποδεικνύουν μια σχετικά ισχυρή αύξηση κατά την επόμενη δεκαετία, που ενδεχομένως να μεταφραστεί σε χρηματοδοτικές πιέσεις.

© OECD 2006

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

**Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ
www.oecd.org/bookshop/**

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

